

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносить: в Австрії:

на цілий рік	24 K
на пів року	12 K
на чверть року	6 K
на місяць	2 K

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і Душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових подльвів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовского ч. 15, II поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовского ул. Ягайлоньска ч. 3.

Рукописи звертає ся лише з попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані з вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надіючим“ 40 сот. Подяки і привітанні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Чи се справдешне втихомирене?

(Δ) Хвилі пристрасного роздратованя, котрі ще перед кількома днями можна було бачити в міжнародній політичній повені, тепер нібито втихомирюють ся. Се передовсім можна помічати в справі болгарско-румунського спору. Обидві держави піддали свій спір рішенню міжнародного суду і заявили, що піддадуть ся осудови держав. Обидві сторони очевидно прийшли до того переконаня, що хоч би як користно переведена війна не зможе в своїх наконечних вислідах винагородити принесених жертв і накладів. Таким способом спірна справа розмежена має бути рішена не мечем, але дипломатичною дорогою. Болгарія, котрої фінансові засоби зовсім вичерпані а її армія зовсім знесилена, буде уміла оцінити готовість Румунії до мирної полагоди спору і тому рада буде поробити Румунії можливі уступки. Призначені Європою яко роземні судії, Росія й Італія, подбають о се, щоби справу полагодити для вдоволення інтересам обидвох сторін і як найскорше довести її до кінця. Італія, яко представниця тридержавного союзу буде пильнувати інтересів Румунії з углядженем болгарских домагань, а Росія буде заступати інтереси і права Болгарії. Тим способом здавало ся, що уступила гроза оружно розправи що до сего питання.

Також на бовваши біля Чаталджи і на півострові Галліполі втратили, як здає ся, противники боввий настрій і розмах, який ними руководив у перших починах балканської війни. В останніх днях окрім кількох дрібних стичок оруже по обох сторонах майже зовсім затихло. Правда, що й зимова пора причиняє ся до того, що не позволяє вести правильної

війни, але крім того загально відомо, що Болгарія війною вже утомлена, а Туреччина також бажала би горячо мати вже спокій.

Європейські держави користують ся отже сими обставинами і намагають ся перевести в тім напрямі посередництво. Туреччина давала вже зрозуміти устами Гаккі паши, що хотілаб зречи ся Адрианополя, а також Болгарія рада би заключити достойний єї становищу мир.

Трудности насують лише сі питання, котрі вжуть ся з альбанською справою. Ми вже вказували при иншій нагоді, що європейський мир не був би zagrożений задля сеї одної справи, наколиб лише всі инші питання були для Австро-Угорщини корисно полагоджені.

При тім вказували ми на погляд тих кругів населеня, котрі задля ненастанної проволочки рішеня з нетерпеливі і домагають ся наконечної полагоди, а переняті таким розумінем, що полагода сего питання зустрічає лише перепони в розмеженю Альбанії. Дятого ми були сеї думки, що Австро-Угорщина не повинна би задля сего одинокого патаня доводити до крайности, бо і так наконечну користь з Альбанії буде мати Італія. Висловлене такого погляду дало привід неприхильному дневникарству до розповсюджуваня таких докорів, начеб то ми були тої думки, що Австро-Угорщина не потребує журити ся альбанським питанням і начеб Австро-Угорщина не потребувала в крайнім случаю хватати за оруже. Ми дуже добре розуміємо, що при полагоді альбанського патаня не тільки о се розходять ся, чи Альбанії буде приділене одне або друге місце, але що при полагоді ріжних питань в звязи з альбанським було би потрібно з більшою рішучістю виступати, як доси бувало, хоч би навіть з оружною силою.

На всякий однак случай думаємо, що чим скорше полагода сих питань є конечно, а всяка проволочка приносить більші шкоди, як навіть могла би заподіяти оружна розправа.

„Не роби, Данило, що тобі не мило!“

„Wszystko zrobię, co w mojej mocy, i tak samo moi koledzy, by się nasz lud w wasze łapy nie dostał.“

Краківський „Czas“ (ч. 58. і 59. з 1913. р.) подає в повнім звуді промову посла Францішка Моравского, виголошену в німецькім парламенті підчас розправи над вивластною предловою. Промова дуже гарна, уложена вміло, повна темпераменту. Дотеп, іронія і патос переливають ся ту і оживляють трохи предовгу річ, котрої в иншій опрацьованю трудно було би вислухати без утоми, а може і без нуди.

Для нас, Українців, має промова посла Моравского також деяке значінє, і ми звертаємо на неї увагу наших соймових послів, котрі при найближшій нагоді будуть могли легко похиснувати ся сею австрофобою угнетеного народу, череміючи тільки імена адресата і адресуючих.

Між иншими казав п. Моравский:

„...Вивластненє, колонізація, ціле то напрасне викидуване робучих туземців чужими зайдами, єсть також і політично без значіня. Не зломилсьте нас, панове. Лишимо ся такими Поляками, як досі! Але в краю росте такий капітал почувань, що навіть ми самі

перед тими почуваннями переймаємо ся страхом. Бо для нас, Поляків, є дві небезпеки, з одної сторони гакатистична Сцілла, з другої соціалістична Харибда.“

Сконфісовано.

„Горе, вам гакатистичні конкри, а горе инші, за рік, два, десять, щораз гірше. Бо тепер рух піде скорше — (так кликав посол Моравский) — знаєте слова: mane, tekel, fares! І знаєте слова: hodie mihi, cras tibi! Невраз судьба країв і народів скорше зміняє ся, ніж неоден думає!“

Сконфісовано.

Приемний гість.

(Конець).

Таран тільки дивив ся великими очима, чи не впаде ся чудова вигадка з рук підпитого чоловіка на помість і чи замість якого російського деспота й сатрапа не впаде жертвою він, Богу душу винен Таран! Але Комар, на диво, досить обережно і з такою любовю, з якою дівчатка кладуть свої ляльки в ліжечку, вложив свою страшну бочілочку у скриньку, а тимчасом говорив:

— Нічого лякати ся! Нітрогліцерина на вільному повітрі сама не експлодує. Тільки, як крикнути ударати або здорово кинути, або у замкненім місці — о! тоді!.. А як вам, добродію, отся штучка подобаєт ся? Що?

І Комар з приємністю виняв із скриньки бляшану коробку та підняв її в гору. При світлі нафтової лампи Таран не замітив на сій „штучці“ нічого цікавого.

— Отсе, добродію, бомба, та ще й яка! Сотня людей може від неї згинути. Тільки вложити паличок... У мене єсть, — показати вам, як се робить ся?

— Ох, добродію, лишіть і не показуйте, а держіть кришко! Сховайте! — говорив Таран, а в голосі єго було вже чути переляк.

Якось без думки він схопив свій капелюх, сховав єго за плечима і уступив ся ще блваше до дверей. Троха полекшало єму на душі, коли побачив, що земляк вложив бомбу у скриньку, там щось нищпорив і через те не дивив ся на нього. Але він знову виняв якийсь паперовий звиток, обернув ся до нього і спитав ся:

— А се, як гадаєте, що?

Таран не відозвав ся, тільки поблід.

— Се динамітний патрон — викладав Комар, як професор з катедри, з чим раз більшим запалом. — Маю сто таких! Половину вашого міста можна би висадити під хмари. Не бійте ся — потіпав він Тарана, глянувши на нього, — се безпечно. От, коли би замерзло і впадо — біда! Але тепер тепло. Се льонтами запалюєт ся. У мене єсть і льонти — я зараз —

Таран присунув ся цілком близько до дверей і, коли Комар поклав патрон на ліжко та в скринці почав шукати льонта, відчинив і вибіг стрімголов на улицу. Здавало ся єму, що це хвилинка і оба ряди камяниць зараз розсиплять ся, в місті загремить, як від тисячів громів і потріскають з брешком вікна в найдалших будинках. Він біг кілька хвиль і станув тільки на площі, де руїни камениць не засягнули би, коли би валили ся. Звідси також було видно вікно єго комнати на другім поверсі.

Там світало ся і було спокійно. Невиразна тівь Комаря мелькала у вікні, але єго бомби і динаміти не вибухали. Мало того: не минуло й чверть години, як і світло погасло — видно, Комар клав ся спати. Таран постояв ще кілька хвиль, закликав по народному: — „А нехай тебе хроба возьме!“ і пішов спати до готелю.

Справдіж там не спав, тільки перевертав ся трохи не до ранку; колиж нарешті заснув, приснило ся єму, що під єго ліжком вибух динаміт і він, дивним дивом: нерозірваний на кусні, злетів так високо, що бачив ціле місто Ч., мов на долони і з під неба спадав просто на острокинчасту вежу звїтського костела. Та не впаав, бо — збудив ся...

Цілий день боліла єго голова. До своєї комнати він і не думав заходити, бо твердо постановив собі, так довго там не спати; поки приемний гість не виїде.

Вечером спіткали ся оба знову у „ресторанчику“. Подивили ся один на одного і зрозуміли себе без слів. При людях годі було й говорати про пригоду в ночі. Таран успів сказати гостеві тільки се, що нехай він спить на єго ліжку, там вигіднійше, ніж на канапі, скриньку вложити у шафу і замкне. Гість пив мід, як і попередного вечера, дуже хвалив єго і почав уже співати. Таран не ждав кінця і пішов спати до товариша.

Цілий тиждень гостював Комар цілком безцеремонно у Тарана і, хоч стрічав ся з ним, не просив ані словом вибаченя за невігду, яку єму робив. Тимчасом купив собі просту селянську одєжу, в котрій виглядав, як бідний наймит, і так ходив вечерами по місті, мабуть щоби привикнути. Потім несподівано відїхав і Таран аж у добу пізнійше довідав ся від свого слуги, що вже той „музик“, що був паном, відїхав, не заплативши єму ані гроша за послугу.

Динаміту вже не було в хаті — і Таран міг вже почувати у себе.

В сїм літ пізнійше Таран їхав Дніпром подивити ся на Шевченкову могилу. В ночі спав, як і всі подорожні на пароході, що їхали також на могилу, і не гадав, що єго знакомий Комар тут також спить. Тільки вранці, коли вийшов на чердак, побачив єго на лавці і студував ся. Він був у якійсь чиновницькій одєжі і в білім картузі на голові. Таку саму нестрижену і нечесану борідку, як мав колись, носив і тепер.

— Вибачайте, чи не добродію Комар?

Комар встав, мов переполоханий; видно було, що пізнав Тарана.

— Я не Комар, моя фамілія инша і ви, будьте ласкаві, не згадуйте! Не видайте мене!

— Будьте спокійні, добродію! Що се ви про мене гадаєте?!

Таран подав „Комареві“ руку і троха розсерджений відїйшов геть на другий бік пароходу.

— Ви знайомі з сією скотиною? — спитав єго старий Українець, махнувши головою в бік Комаря.

— Так, трохи! Був колись у мене в Австрії.

— Не приставайте з ним, бережіть ся єго!

— Чогож?

— Непевна штука! Се з порученя поліції він їде з нами.

— Він при поліції?

— Ні! Так собі якийсь чиновник — у нашому „клубі“ буває і по нашому балакає, а тільки він не Українець і ми всі боїмось єго. Маємо деякі докази на те, щоб думати так про него.

Таран не відозвав ся, бо в думці незвичайно живо побачив Комарів „чемоданчик“ з динамітом, котрий мав розбити хоч одну цеголку з „тюрми народів“. От і розбив...

O. M.

Сконфісовано.

Час і нам переняти ся отсім мудрим кличем.

„Хочемо — кавав піднесеним голосом посол Моравский — остати Поляками, вірно до смерти держати ся наших засад, наших відвічних традицій, супроти тих бурителів, котрі у нас всьо перевертають і змінюють, почавши від назв місцевостей і улиць, навіть вивісок. Хочемо остати ся вірними для всього, що нам загарбано, а що має вартість для кожного, порядного, чесного чоловіка, бо робить его чоловіком.“

Сконфісовано.

oo.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставрациях, каварнях, торговлях і привіднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

Соймова виборча реформа.

Вчера о 3:30 год. по полудни зачала ся в соймовім будинку при співучасті галицького намісника, д-ра Божиньського і краєвого маршалка, гр. А. Голуховського, нарада комісії соймової виборчої реформи. Проводив др. Лео. З рускої сторони взяли участь в нараді отсі члени комісії: др. К. Левицкий, др. Макух, др. Петрушевич і др. Король.

Підчас наради др. Лео представив зібраним основи нової ординації, які усталили підчас недавних нарад у Відні представники польських сторонниць. В загальній дискусії представники українських і польських груп в виїмком клубу центра згодили ся, щоби за основу дальших нарад прийняти начерк виборчої ординації, який представив др. Лео.

По сім приступлено до обговорюваня поодиноких основ і що до процентного числа посольских мандатів для обох народностей. Мимо домаганя Русинів, щоби Поляки дали Русинам більше чим 26.4 прц. мандатів — згодили ся обі сторони, щоби голосоване над сею справою відложити аж до обговореня всіх інших основ, бо они всі разом взяті становлять цілість.

По полагоді сеї точки передискутовано другу, а іменно про спосіб голосованя в міській курії, загально-міській і курії торговельних палат як що до польских так і що до руских мандатів.

Над оголошеними з польської сторони до першої і другої точки дрібними і необоснованими поправками, відбуде ся голосоване також по покінченю подрібної дискусії над цілим начерком.

Коло 7:30 год. перервано наради до внії о 10. год. рано.

Начери виборчої соймової реформи

в польській предлозі звучить:

I. Сойм складає ся з отсих членів: а) трох львівських архієпископів, краківського єпископа, двох перемиських, тарнівського і станіславівського, з предсідника наук. академії в Кракові, з ректорів єствуючих в кождім часі

в краю університетів і політехнічної школи (чотири Русини), б) з 213 вибраних послів, а імено: 1) з 45 послів великої табулярної власности вибраних як доси, з тих оден Русин, 2) з 8 послів середної земельної власности, які оплачують 100, або більше корон ґрунтового податку, а які не належать до виборчої класи великої земельної послости, з тих половина Русинів, 3) з 43 послів з більших міст вибраних як доси, з тих 4 Русини, 4) з 12 послів тих міст вибраних на основі загального рівного голосованя, з тих 3 Русини, 5) з 5 послів торговельних і промислових палат, 6) з 2 послів рукодільних палат і 7) з 98 послів сельских громад разом з прочою частию міст і місточок, вибраних на основі загального голосованя з однократною плюральністю податковою голосів, управнених доси в сій курії, з тих 44 Русини.

II. В тих округах пензусової і загальної курії міст, а також курії торговельних палат, які будуть вибрати двох послів, буде заповнене представництво меншости. Рускі мандати в куріях більшої і середної послости і міст, будуть забезпечені виділенем руских виборців на основі останної переписи населеня і вчисленя їх до окремих виборчих округів.

III. В курії сельских громад в західних повітах і в березівскім повіті будуть установлені одномандатові округи. Руских виборців виділить ся в тих округах на основі останної переписи населеня і вчисленя будуть до окремого руского виборчого одномандатового округу. З тих політичних повітів, євент. судових східних, в яких число польского населеня вносить ся після останної переписи 35 прц., будуть утворені двомандатові округи, в яких мандат більшости буде числити ся як руский, а мандат меншости яко польский. Як руский так і польский мандат має бути забезпечений, а голосоване має бути найвище дворазове. Проча часть східних повітів має творити одномандатові рускі округи. Польскі виборці будуть виділені з тих повітів на основі останної переписи і вчисленя до окремих польских виборчих одномандатових округів. Число польских мандатів, які припадають на західні і східні повіти, буде розділене після числа польского населеня, яке замешкує на основі останної переписи західні зглядно східні повіти.

IV. Голосоване в курії сельских громад буде відбувати ся в кождій громаді окремо з виїмком громад назше 500 мешканців, які можуть бути приділені до сусідних громад.

V. Цісар іменує зі збору сойму для провідництва в соймі краєвого маршалка і єго двох заступників, одного Поляка, а одного Русина.

VI. Краєвий виділ складає ся під проводом краєвого маршалка з 7 членів, вибраних зі збору представництва краю, одного вибирають послы великої табулярної власности і середної земельної власности, одного послы з міст, торговельних, промислових і рукодільних палат, одного послы з сельских громад польської народности, одного послы з сельских громад рускої народности. Двох членів вибирають всі польскі послы разом з вірлієтами, а одного всі рускі послы і вірлієти. Для кожного члена вибирає ся в сей спосіб і заступника.

VII. Маршалок іменує двох членів краєвого виділу своїми заступниками в проводі краєвим виділом через час, в якім є перешкоджений сам в урядованю, одного Поляка а одного Русина. Маршалок назначає також черговий лад, в якім мають оба заступники справляти заступничі повинности.

VIII. До краєвого статута мають вйти ось які постанови: А) Коли би єствуючі двірські обшари мали бути получені на основі законів з дня 12. серпня 1866. р. і з дня 21. марца 1888. р. в дорозі краєвого законодавства з місценими громадами, тоді має опирати ся та злука на отсих основах: 1) Злучені з громадским союзом двірські обшари не мають права до хіснованя з добра або майна громади, зате не можна їх потягати до покриваня видатків, які є в злуці з зарядом, поліпшенем або розширенем добра або майна громади. Також не можна потягати двірских обшарів, злучених з громадским союзом до опрцентованя або сплати громадских довгів, які зятягнено перед сею злукою. 2) Злучені з громадским союзом обшари мають контри-

бувати до всіх адміністраційних громадских видатків, які виходять з виконаня громадского закона з дня 12. серпня 1866. р., а се на основі рівного і загального накладаня рівної стопи додатків до всіх безпосередних державних податків, які оплачує ся в громаді. 3) Кождому дотеперішному двірському обшарови має бути полішене на єго домаганя виконуване місцевої поліції на области двірского обшару, в наслідок чого буде оплачувати двірський обшар з припадаючої на него суми громадских додатків лише 80 прц. с. є о 20 прц. менше, чим оплачував би, коли би не полішено єму виконуваня поліції. 4) Представники двірского обшару прислугує в громадским представництві вірільний голос. 5) Наложене громадских строго адміністраційних додатків (а отже тих, до яких має після 2) контрибувати двірський обшар) понад 20 прц. мусить мати затвержене повітового представництва. 6) Злука двірских обшарів з міскими або місточковими громадами може наступити лише на підставі обошльного порозуміння. Б) Основою устрою повітового представництва, о скільки оно буде єствувати; є система представництва інтересів в виді зазначеним краєвим законом з дня 12. серпня 1866. р., так що до роду і числа заводских ґруп, які мають становити повітове представництво і взаїмного чисельного до себе відношеня представників поодиноких громад, як і що до діяльного виборчого права, на якім мають опирати ся повітові представництва.

IX. До ухвали в соймі потрібна є присутність принайменше абсолютної більшости всіх членів сойму, а до важности ухвали безглядна більшости присутних членів сойму. До ухвали в справі зміни постанов краєвого статута (§. 3. статута) потрібна є присутність що найменше 183 членів сойму, а до важности ухвали згода що найменше двох третин части голосів присутних членів сойму. До ухвали в справі зміни всіх інших постанов краєвого статута потрібна є присутність що найменше трох четвертин части членів краєвого сойму а до важности ухвали згода що найменше двох третин части голосів присутних послів.

Війна на Балкані.

Півурядова оцінка положеня.

Звичайно добре поінформована „Montagsrevue“ містить в справі теперішного міжнародного переселеня вельми знаменну статью, в якій пише, що ліквідація балканської війни займе ще весну і літо і що аж в осени Европа може надіятися мира. Росія тепер манифестує свої мирові змаганя — однак чи сі мирові прояви тревати будуть в ній після ювілейних торжеств династії Романових, не можна з цілою певністю наперед сказати. Після посольства кн. Гогенльоге можна надіятися в Росії звороту і в мировім напрямі і в напрямі зовсім противнім.

В теперішнім положеню — пише дальше „Montagsrevue“ — належить передовсім звернути увагу на становище Франції. Непокуючою проявою є іменоване Делькассé амбасадором республіки в Петербурзі і дальше подорож Поенкароге по східній Франції, а вкінці нові французкі уоруженя — причім се треба підчеркнути, що французке правительство взяло намір поставленя предлог нових зоружень в Німеччині вже як довершену подію уоружень і зі своєї сторони відповіло предлогами зовсім готовими.

Європейска дипломатія старає ся ревню направити риси, які теперішне переселене визначило в палаті загального мира. При тим всім треба вказати, що на сій дипломатичній ґрі найбільше скористала Росія, яка не лише в Сербії і Болгарії зискала сильне становище, але зискує тепер симпатії також в Румунії. Очевидно румунське правительство є все по австрійській стороні, але серед населеня починає переважати прихильність до Росії, зроджена на основі знеохоти до Австрії ізза єї дипломатичної повільности. В сім згляді — пише „Montagsrevue“ — пересвідчить ся однак небавом Румунія, що Австрія вміє додержувати вірности своїм союзникам.

Свою статью кінчить „Montagsrevue“ звер-

ненем уваги на три, на єї думку, найбільше знаменні точки для оцінки теперішної хвилі: 1) Сербске військо не оставило ще Драча і не скоро єго оставит; 2) в Туреччині заввезує ся велика охота до дальшого веденя війни; 3) ні одна з обох великодержав не думає про знесенє військової поготовки або хоч би навіть про зменшенє єї.

З воєнного видна.

Після турецких обчислень втрати Турків в дотеперішних битвах від часу поновленя ворожих кроків не перевищають числа 1.500 людей. В Царгороді лічить ся 500 ранених. Прочі недужі находять ся в Галіполі і в Дарданелях, де школи обернено на амбулянс. Турецкий „Червоный Півмісяць“ рішив визначити 50.000 фунтів на опіку над раненими, а ще раз стільки на підпомогу для магометанских збігців.

Надійшли ту вісти, що на всіх операційних лініях шив сніг, наслідком чого операції дізнали перешкоди на кілька день.

Турецкий урядовий звіт про стан війни каже: Оноді бомбардував ворог Адриянопіль, але слабо. Між головною лінією і ворожими батареями виязала ся менша битва артилерії. Положене біля Буляіру незмінене. На лінії Чатаалджи повстали великі озера із стопленого снігу, череа що вивідуюча служба утруднена. В битві на захід від Альбассено біля Чатаалджи наше військо мало 5 вбитих і 32 ранених. Втрати ворога є значно більші.

Положене в Туреччині.

„Wien. Allg. Ztg.“ приносить депешу з Царгорода про судьбу турецкого війска в Галіполі. Кажуть, що біля Буляіру кипить велика битва. Урядові турецкі круги мовчать про се. Після чутки Магмуд Шефкет паша схоронив ся в палаті німецької амбасаді, а на лінії Чатаалджи прийшло до задирки між приклонниками вбитого міністра війни Назіма паші і молодотурецкими офіцерами. Коменданта кавалерії на лінії Чатаалджи, особстого приятеля Назіма паші, покликано до Царгорода. Він мав заявити султанові, що в теперішних условинах Туреччина не може думати про дальше ведене війни. 2 турецкі баталіони біля столиці зворохобили ся і домагають ся димісії цілого кабінету. Аdjутант султана обіцяв їм, що сейчас після заключеня мира правительство буде змінене.

Справа мира.

„Daily Mail“ доносить, що Гаккі паша прийняв ноту великодержав з 17. січня як основу до дальших переговорів. Рівночасно поінформував ся про нові домаганя балканского Союзу. Як зачувати, Болгарія домагає ся тепер, щоби гранична лінія була посунена ближше Царгорода, дальше, щоби Туреччина заплатила воєнне відшкодоване, вкінці, щоби Туреччина дала запоруку, що до 15 днів по розпочатю нових переговорів порозоружить ся.

„Berl. Tagblatt“ пише, що до нових переговорів прийде скорше, чим в теперішнім положеню можна було здогадувати ся. Условини мира має усталити мирова конференція. Сі условини мають бути прийняті обома спорядними сторонами. З Софії одержала ся часопись інформацію, що англійське правительство запитувало Болгарію, на яких условинах мають зачатися нові переговори.

Турецкі дзєвники заперечують вість, немов би Гаккі паша мав бути відкликаний. Буде він дальше конферувати з амбасадорами в Лондоні і з англійскими державниками.

Бюро Райтера дізнає ся, що мирові переговори Туреччини із Союзом будуть імовірно зависимі від того, чи Туреччина буде просити о мир. На всякий случай для омивненя проволоки прелімінарі мусіли би бути підписані на полі бою. Як зачувати, будуть они містити в кождім разі домаганя воєнного відшкодованя.

Румунсько-болгарский заколот.

„Universul“ доносить, що вчера комісія аложена з двох англійских офіцирів, удала ся до Силістриї і там за дозволом болгарских властей має оглянута кріпости.

Болгарске правительство дало вчера вечером представникам великодержав відповідь на їх крок. Правительство заявляє, що довіряючи справедливости великодержав приймає їх предлогу, щоби рішене спору з Румунією віддати в руки великодержав, на случай, коли єю предлогу також Румунія прийме.

Сензаційна вістка.

Париські дневники пишуть, що **головна болгарська армія цофнула ся аж до Чорлю**. Болгари опустили вже Сіліврью і забрали з собою всі магазини поживи, позакладані в тамошних сторожах. Лише в т. зв. білгородським лісі поновили Болгари малі військові відділи для удержання стичности з передніми турецькими сторожами. Ві всіх місцевинах, які покинули Болгари, а також в Чатаджі, заведено на ново цивільні турецькі власті. По Чорнім морю кружляють турецькі воєнні кораблі, які острілюють болгарські відділи, що стоять в Мідії і околиці.

Військові зарядження в Австрії.

„Militärische Rundschau“ принесла відомість, що остаючи в нечинній військовій службі, які в веснянім речинці доповнена превенційного стану мали бути поклякані в цілі покрити недостач, можуть сего року, коли покаже ся коначна потреба, **ввімково бути поклякані також перед 1. цвітня.**

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Мартиніяна; римо-кат.: Віктора. — В четвер: руско-кат.: Авксентія; римо-кат.: Алексія.

— **Вісти з бразилійської Парани.** Храмове свята св. Василя В. в церкві прудентопільській відбуло ся величаво в день Нового Року. Доці, які падали в попередних днях, спинили наплив людей з подальших кольовій, та мимо того народу було багато. На се торжество прибули в Маршалль Малаят о. Петро Процьків та в Іваї о. Петро Осінчук. В сам день св. Василя до св. Причастія приступило до 600 осіб.

Свято Йордану в Прудентополіс відбуло ся сего року зі звичайною величавістю, як і в попередних літах. Мимо доців, що падали в дні перед святом, народу було багато. Були люди і з подальших кольовій. Службу Божу з дякоками відправив о. Петро Процьків. По службі Божій двигнув ся процесійний похід улицями міста в поближкій шакер, де на малім потоці освячено воду. В торжестві брало участь 4 руских святишеників. Йорданські свята роблять на Бразилійців велике вражінє. Они бачать величність руского торжества, подивляють глибоку віру наших людей — та з сеї причини і они самі беруть всегда чясельну участь в Йорданським торжестві. Підчас походу процесійного руска музика грала коляди на переміну ві співом хоральним.

Дня 13. січня с. р. в навечерє Нового Року відбуло ся заходом аматорів з лінії Барра Уранде, на дохід тамошної школи, представленє, з народного життя „Побіда сьвітла над тьмою“. Гра аматорів випала дуже удачно.

В день Навечеря Богоявленя т. є дня 18. січня відбуло ся в Прудентополіс заходом кружка аматорів по раз третій представленє з життя з часів перших християн „Неон“. Весь дохід з того представлення в квоті 50 мільрайсів призначено на будову „Народного Дому“.

Дня 14. січня, на руский Новий Рік, урядило Тов. „Руська Бесіда“ в Прудентополіс спільну пресфору, в котрій взяв участь кромі членів і сьвітських гостей і Впр. о. Ігумен Шкірпан.

Наука в школі Сестер Служебниць в Прудентополіс, зачала ся 1. лютя.

Наші рускі переселенці в мунісіпії Прудентополя задумують приступити до великого народного діла, котре повинна підперти ціла паранська Русь. За почином о. ігумена Маркіяна Шкірпана і сьвідомих руских патріотів, має стати незадовго в Прудентополіс величава будівля „Народного Дому“. Дім сей стане на власній площі, що находить ся в середині міста, при одній з головних улиць. Має се бути поверхова каменїца, побудована на взір європейських будівель, з великою салею до представлень театральних та інших забав, як також з кімнатками, де знайдуть приміщенє всі тамошні українські товариства; в партері буде находити ся льокаль на склеп. Перша нарада в справі будови „Народного Дому“ відбула ся

дня 12. вересня м. р. при участі запрошених відпоручників, на котрій порішено в засаді потребу будови „Народ. Дому“. В цілі переведеня задуманого діла, вибрано комітет, котрий має заняті ся як будовою дому, так і збиранем потрібних на ту ціль фондів. В склад комітету вийшли: о. ігумен М. Шкірпан яко голова комітету, пп. Іван Греськів як місто-голова, Мих Брикайло як касиєр, Ілько Станкевич як секретар, Василь Угрин і Осип Мартинець як провірники. На будову „Народного Дому“ вібрано вже поверх 600 мільрайсів. Наші переселенці, хоч убогі в покладні гроші, жертвують на ціль, що можуть.

Сі вістки беремо а нової часописи „Праця“, яку видають Русини в Прудентополіс. Як бачимо, народне жите наших братів в Парані пливе широким руском, а провід в народній праці взяли в свої руки оо. Василияни. Бажаємо їм як найкрасших успіхів.

— **Стипендия ім. Миколи Лисенка.** На оновішних зборах членів урядничого клубу в Полтаві, порішено осунати стипендию імені Миколи Лисенка. На сю стипендию будуть призначувати 100 карб. що року. Стипендию будуть побирати ученики в полтавській або київській музичній школі, діти членів клубу.

— **Москвичі грозять!** Стало ся, що з філії академічної гімназії виключено трох учеників, проводирів русофільства: Г. Чемериса, І. Смагу (з VIII. класу) і В. Саврука (з VI. кл.). Сі ученики вносили роздор в класу і провокували своїх товаришів і мали видко на собі багато провин, коли довготерпелива дирекція гімназії після совісного слідства рішила усунути молоденьких російських агітаторів.

Але не о се ходить. „Прикарпатская Русь“, вливаючи піну злоби за прогнанє учеників пригадає русофільським академікам і „ремесленної молодежи“, що она порішила на одних зборах „стануть вь зациту (в обороні) своих младшахь товаришей“. Про се повідомили відпоручники русофільської молодежи дирекцію філії акад. гімназії а також в часі демонстрацій під бурсами заявили про се торжество русофільським гімназістам. „Не слідовало ли би теперь надъ в т имъ призадумат ся?“

Що се? Покляк до терору? Сего ще не ставало, щоби товариші Бендасюка і Марущака прилюдно грозили насильствами і робили вапір на поступованє шкільних властей. Ми не живемо в Росії! Сю погрозу мусять наша суспільність, а також власті, затямити собі.

— **З над бер-гів панамского каналу** пише п. Вольф: Найважнійше для чужинця над панамским каналом є чистота і порядок, якого нема в цілій середущій Америці. Се є заслугою Американців. Вложено тут много праці для побореня пропасниці. Ще в 1905. році занедужало за пропасницю 821 осіб; 1911. рік виказує вже лише 187. недужих. Вибудовано каналові і водні проводи, багна висушено і спалено нафтою, збудовано гігієнічні помешканя для 50.000 людей та й здвигнено великі шпиталі, заосмотрені в середники для побореня недуг. В 1906. році лічено в 31.000 случаях, з чого лише 41 вишло із смертним вислідом, в 1912. році на 22.000 случаев померло 10. До лікарської служби в сих шпиталях беруть лише здорових людей.

Підсонє Павами є дуже горяче через чотири місяці (які припадають на нашу зиму); в літі майже не паде дощ. Що правда горяче в Панамі не є так доскульне, як прим. літом в Новім Йорку; вечері є навіть холодні, а ночи зямні. Однак недостача зими впливає на тіло успляючи і сами Американці кажуть, що їх інжнери по дво- або трилітній праці можуть лише половину тої праці виконати, яку они виконували в році, в яким сьвіжо приїхали до Панамі.

Каналова область обіймає лише простір 5 миль по обох сторожах залізниць, що лудять Панаму з Кольоною. Зелізниця біжить вдовж каналу і дає подорожним пречудний вид на околицю. Коли в 1915. році покінчуть ся праці на каналі, обійме перевіз на каналі товариство „Panama Rail Road“. З вікон вагонів можна буде стежити за рухом кораблів. По боці каналу розложило ся мальовничє озеро Гатун. Дальше простягає ся буйна в ростанність країна Ювгле, а за нею другє озеро. Після переїзду через тунель розкриває ся вид на укріплену Анкону-Гіль, що сторожить візду до Панамі і на властиву Панаму. Здовж залізниць видно села: маленькі американські місточки, що в короткім часі вирости немов з під землі. Самі деревляні будівлі, іноді ду-

же гарно прикрашені. Американські урядники живуть з комфортом, на який лише в сій околиці вастає. На верандах видно проводи електричного освітлення; кушелеві хатинки та й інші привности. Також внутрішнє уладженє домів гарне. Американське правительство через розумну організацію в достарчуваню поживи, через постронє вигідних реставрацій змагає вдоволити своїх трудівників.

Вправді нема ту оживленого життя, але сему причиною, що працюють там різноязычні робітники з Америки, Європи, а найбільше з Іспанії, які держуть ся одні від других о-сторонь. Погляди на сьвіт і звичай ділять їх Неґри живуть собі рівнож окремо, хоч більше по приятельски, є також китайська оселя, якої населенці займають ся торгівлею. Робучий материал становлять головно Неґри; інжнерами є в більшій часті Американці. В 1910. році, з початком будови каналу працювало поверх 100.000 людей, але се часо темер поменшує ся. По викіченю каналу найде постієнє занятє около 3000 робітників.

Оповідости.

— **Цсар затвердив вибір** кн. Вол. Сапіги тайного радн. і власн. дїбр в Красічній, предсїдником, а д-ра Л. Тарнавского, власн. дїбр і кр. адвоката в Перемишлі, заступником предсїдника повітової ради в Перемишлі; о. Вол. Пассиновича, гр. к. пароха в Кобаках і косівского декана, предсїдником, а З. Скалецкого, люстратора скарбових лісів в Косові, заст. предсїди. повітової ради в Косові; О. Салі, посла до союму і власника дїбр в Висоцку, предсїдником, а Б. Плятовского, емер. староста і власн. дїбр в Дубю, заст. предс. пов. ради в Бродях.

— **Віччанє** п. Евгєна Маряна Кушлика, укінченого богослова, з п. Стефанією Рабійною, дочкою Впр. о. Ф. Рабія, крилошанна і декана самбірського, відбуде ся в Самборі дня 2. марця в парохіяльній церкві о 7½ годиві ввечером.

— **З Калуша.** Дня 1. марця с. р. відбудуть ся сходина філії Р. Т. П. в Калуші. На них має бути обговорєна справа скляканя перших загальних зборів „Кружка“. Всіх П. Т. Членів просить касиєр о вирівнанє залеглих вкладок. По сходинах відбуде ся відчит п. Генриха Коваля на тему: „Критика творчости“. За Віділ філії Р. Т. П. в Калуші: Ц. Курієвца, голова.

— **Обіжники Окр. Відділу „Взаїмної Помочи Учителів“ в Калуші.** Дня 1. марця с. р. по полудни відбудуть ся в комнатах „Народного Дому“ в Калуші кварталній сходина членів калуського Окр. Відділу „Взаїм. Помочи Учат.“. Після ухвали загальних зборів Товариства, місто місячних сходин, відбувати ся будуть від тепер сходина що чверть року на теперішних сходинах є до полагоди досить багато становищих та організаційних справ, а основно обговорювати ся буде справу бібліотеки, яка дуже пиявло розвиває ся по причині байдужности членів і неправильного плаченя вкладок. Щоби однак помимо того все го розбудити духове жите та виміну гадок між членами — закупив Віділ тепер о каз і й но більшу скількість вартісних наукових і белетристичних творів: в рускім, польскім і німецькім языкі. Є се річи, які здадуть ся не лише яко „підручники на т. зв. приватну лектуру“ до кваліфікаційних іспитів, але також принесуть охотному читачеві духову розкіш і розраду, а неодном самітнікови стануть у тихому вечері правдивим „Симпозіоном“ для єго приборканих — буденними скорботами та печалею життя — думок.

Бібліотека буде отворєна для членів від 11—12 в полудне. Хто з Ви. Товаришів має книжки з нашої бібліотеки — то звольте ласкаво їх прислати поштою, бо потрібні они для евіденційного перегляду стану бібліотеки.

Кромі сего всі Ви. Товариші (кн), котрі посилають членські вкладки чеками прямо до Головної Управи „Вз. Пом.“, звольте ласкаво привнести зі собою чекові посьвідки послідно заплачених вкладок, для евіденційного перегляду касиєрово, який мусить після того справити похибки в виказах залеглих вкладок, присланих Гол. Управою.

Всі Ви. Товариші (-ки), які доперва в округ сей прийшли, а до Товариства ще доси не належать — нехай всі дня 1. марця являть ся на сих сходинах тай громадно впишуть ся в члена сеї одинокої на Галицькій Русі ставнової організації народного учительства. В злуді лише наша сила і лише спільна праця може нам дати красшу будучність!

За Віділ Окр. Відділу „Взаїмн. Пом. Учат.“ в Калуші: Михайло Таранько, голова, Іван Маргойкіс, секретар.

Олександр Барвіньский.

СПОМИНИ З МОГО ЖИТЯ.

2. Моє подружє. Іменованє старшим учителем учительської семінарії в Тернополі. Устрій учительської семінарії і моя діяльність на новім становищі.

(Дальше).

Зараз в перших починах мої служби в терноп. семінарії розглянув ся я, що се зовсім инше поле, як гімназія, що тут треба не тільки присвоїти кандидатам певну скількість наукового знаня, але заразом почитати їх, що они із сего знаня і яким способом мають подавати дітям в народній школі, значить, підготовити їх в педагогічно-дидактичнім і методичнім напрямі. Я сам відчув, яку прогалину у мене лишили в тім напрямі університетські студії і як мало педагогічно-дидактичного досьвіду набув я в тій цілі навіть протягом трілітньої служби в бережанській гімназії. Отсе спонукало мене кинутись до самообразованя в тім напрямі. Я почав розчитуватись в 4-томовій історії педагогії, Карла Шмідта (поправне виданє Лянґо), котру набув я від Сьвєхли, в ріжних ділах з обсягу педагогії, дидактики і спеціальної методики своїх предметів (історії, географії і языка), а улюбленю лектурую стали у мене особливо писаня Л. Кельнера „Urywki pedagogiczne“ з доповненнями Ж. Савчиньского (директора львівської муж. семінарії) і Келера „Praxis der Volksschule“ та видаваний ним місячник „Paedagogische Blätter“.

Приготовленя і указки кандидатів до практичних лекцій, котрі я мав їм подавати із своїх предметів, педагогічні конференції після відбутої лекції в приваті директора, моїй і дотичного учителя школи вправ, вимагали окрім теоретичного педагогічно-дидактичного образованя також практичного знаня спеціальної методики повірених мені предметів і взагалі способу елементарного научуваня в народній школі.

Тимто я просив обидвох вишколених методиків Людвіга і Сьвєхлу, щоби я міг бувати в їх класах і прислухувати ся їх науці. Сим способом мав я добру нагоду основно і практично пізнати елементарну методу народної школи і цілий єї устрій. Се дало мені спомогу, подавати кандидатам на їх виробках практичних лекцій відповідні указки, а на педагогічних конференціях після відбутої лекції обговорювати єї похибки і добрі сторони. Директор Дністрянський брав також живу участь в тих конференціях велими поважних і основних, а се причинило ся до доброго педагогічно-дидактичного і методичного образованя кандидатів. Окрім того і тодішній наш інспектор краєвий Тимотей Мандибур (отець инішнього директора львівської жєвської семінарії), котрий двичи в році звідував семінарію, а крім того приїздив також що року на іспит зрілости, практичним довголітнім досьвідом і своїми рада-ми і указками при сих нагодах пособляв методичному образованю учителів семінарії і кандидатів. Наслідком того здобула собі тоді тернопільська семінарія учительська в краю славу найліпшої педагогічно-дидактичної і методичної школи і видала цілий ряд окружних інспекторів, директорів виділових і більше-класових шкіл, визначних учителів вправ а навіть старших учителів семінарійних.

Тернопільська семінарія розростала ся з кожним роком. Прибула знов 4-та класа школи вправ і для неї новий учитель Францішок Шафран (жєне на висулуженні у Львові), відтак приготівна класа і для неї заступник учителя Маркал Левіньский (родом з Познаньщини, став опісля старшим учителем в Тернополі і умер перед кількома роками на висулуженні в Кракові). Місце помершого Горжаци заняв Кніплє (мабуть уже не між живими, бо із сего учит. збору крім Шафрана остав лише я і опісля іменований для руск. класів вправ Іван Березина). З кожним роком росло також число учеників по класах, а з тим і величезна та трудна праця для мене. Так на пр. односто року було в приготівній класі 73 учеників, на I р. 67, на II р. сорок кілька а на III р. трийцять кілька кандидатів. Я учив руского языка у всіх тих

клясах, на II, і III, р. німецького і на всіх трьох роках історії і географії. Там способом були у мене безнастанні справдешні скрти задачі до поправки, котрі я справляв вельми точно і навіть при обовязковій тоді ще т. зв. етимологічній правописі доводив до того, що Русини і Поляки, а навіть доволі численні жиди писали на III, році вже зовсім або доволі поправно що до мови й правописі. Я учив граматики практично, на таблиці, а при віддаванню поправлених задач обговорював роблені похибки.

Помимо 24 годин тижневих у школі і скрти задачі та родинних обовязків не занекав я наукової праці а передовсім змагав до зложеня гімназійного іспиту з історії й географії і вніс в тій цілі подане до львівської комісії іспитової для середних шкіл, котрої директором був тоді професор філософії в львівському університеті, др. Евзебій Черкавський. Професором всесвітної історії був тоді др. Кеверер Лиске, а австрійської др. Іздор Шаравевич. (Катедри географії не було ще тоді у Львові і з сего предмету був я приневолений власною працею добути собі вимагане знаня з географії питали професори історії). Тоді не мали ще кандидати при іспитах таких підль, як тепер, тай не тільки жерел до праці історичної, але й помічних для університ. бібліотеки дістати на провінції було годі. Тимто я поневільно подавав ся спершу до іспиту лише на низшу гімназію, при котрім не вимагали жерелового обробленя історичних тем. А що не було, як сказано, таких підль, як тепер, для кандидатів, отже я приневолений був робити всі три теми: педагогічну, географічну й історичну. Півторарічна моя початкова служба в учит. семінарії, заводовій школі, зовсім відмінній від середних шкіл, вимагала, як висше згадано, стільки студій в напрямі педагогічно-дидактичним і методичним, що до іспитової праці міг я забрати ся доперва з почином 1873 р., а що приготовлене до шкільних годин, без якого я віколя не вступив до кляси, значне число (24) годин і поправки задачі забирали весь божий день, отже до іспитової роботи міг я засідати що дня ледви коло 8-ої години вечером і працював щоденно до 1-ої вночі. З почином 1874 р. переслав я вироблені теми іспитовій комісії і дістав повідомлене, що теми привяті, а на жовтень мені назначено реченець до устного іспиту.

В цвітній приїхав інспектор Мандибур на візитацію до Тернополя. Всі учителі семінарії дістали в тім часі візване з міністерства просвіти, щоби стабілізували ся протягом 1874 року, в котрім уливалась трилітня провізoria, значить, щоби виказали ся відповідною кваліфікацією для середних, а бодай для виділових шкіл. Між семінаріями учителями були деякі старші люди, котрі вже не думали про іспити для середних шкіл, отже львівська комісія іспитова для виділових шкіл визначила для тих учителів з почином 1874. р. окремі реченець, в котрім кількнайцять учителів семінарієвих, що доси не мали кваліфікації, зложили виділові іспити (між ними Болеслав Барановський, Тит Словенський, др. Іван Яхно і ин.). Я до сего іспиту не зголошував ся, бо мої теми уже були прийняті і мені вже визначено на осінь реченець для гімназ. іспиту. Інспектор Мандибур в часі візитації свитав мене, чому я не складав виділ. іспиту у Львові, а я оправдував ся тим, що вже маю визначений реченець на осінь до гімназійного іспиту. Однак він заявив мені, що з кінцем мая відбуде ся іспит для виділових шкіл у Кракові і настав на се, щоби я там поїхав, а тим способом осягну скорше стабілізацію, поки ще зможу зложити іспит для середних шкіл. Я послушав его ради, поїхав до Кракова з пок. Лукіяном Татоміром і Іваном Бічаєм, там зложив виділовий іспит і 1. червця 1874. одержав патент з предметів першої групи з руским, польским і німецьким викладним язиком, на сій основі міністерство просвіти надало мені 22. серпня 1874. р. сталу посаду старшого учителя (професора) в терноп. семінарії з річною платою 1000 зр. і актив. додатком 250 зр.

При сій нагоді пізнав я також західну Галичину, а особливо докладно місто Краків, де я загостив в перше в моім житю на кілька днів. Провідником по Кракові був мій товариш Татомір, з котрим я з того часу щиро заприятелював ся. Яко історик знав Та-

томір знаменито всі особливости старинної історичної столиці колишньої Польщі і з его підмогою поведлось мені в кількох днях все пізнати докладнійше і ліпше, як колиб я сам був ходив там зо два тижні. Оглянули ми старинний, а тоді вельми занедбаний Вавель з катедральним костелом, майже всі костели, Ягайлонську бібліотеку і всі достопамятності Кракова. Місто зробило на мене незвичайне вражінє своїми дорогоцінними історичними пам'ятниками, котрі я пізнав наглядно, а тоді мені навіть на думку не насунулось, що я колись буду референтом в бюджетовій комісії історичних пам'ятників і їх обнови та що зможу тим способом причинитись до збереженя і тривкості сих дорогоцінних для культури історичних пам'ятників, о чім ще ширше оповім в дальших частинах моїх споминів.

В жовтні 1874 р. зложив я у Львові іспит з історії і географії з польским і німецьким викладним язиком на низшу гімназію і одержав патент з д. 4. листопада 1874 р. Мої відповіді з всесвітної і австрійської історії і з географії були такі точні і основні, що проф. Шараневич (він питав тоді також в заступстві хорого проф. Лиского), як сам мені заявив, поставив на комісії внесенє о при знанє мені кваліфікації на шість кляс, однак комісія була того погляду, що не можна іти понад *petitum* висловлене в моім поданю.

Осягнує учительської кваліфікації і сталої посади дозволило мені частину свобідного часу обернути на громадьянську діяльність в Тернополі, де народна нива лежала перелогом, однак поки стану оповідати про сию діяльність на народній ниві, годить ся ще до вершити образ науки в учит. семінарії.

(Дальше буде).

— Поправка похибки. В ч. 41. в 2-ім віршу ідиллі Фосса замість *Blütse* має бути *Blüte*.

Телеграми

в дня 25. лютия.

Відень. (ТКБ). Цісар уряняв просьбу о відставку коменданта маринарки адмірала Монтекуколі і наділив его великою лентою ордеру св. Стефана. Наслідником его став іменований віцеадмірал і інспектор флоту Автін Гавс.

Відень. (ТКБ). Вчора в полудне відбув ся в Академії наук обхід, посвячений памяти покойного куратора архієв. Райнера. На тім обході було много архієв.

Берлін. (ТКБ). Прибула тут давська королівська пара у відвідина до німецького цісая.

Будапешт. (ТКБ). Опозиційні сторонництва ухвалили не брати участі в засіданях сойму аж доси, доки не прийде на днєву чергу справа виборчої реформи.

Будапешт. (ТКБ). З кругів опозиції виявляють, що міністер просвіти, гр. Іван Зічі уступить. Підчас вчорашного послуханя у цісая він предложив вже свою відставку і має бути певним, що цісар прийме відставку.

Берлін. (ТКБ). В тутешніх кругах уважають політичне положенє хосенним, остєрігають однак, будьто би були вже усунєві всякі перепони.

Петербург. (ТКБ). Під Харбіном звело військо борбу з Хунхузами, яких згнуло 100. Розстрілено зараз 30 половників.

Петербург. (ТКБ). Петерб. агенция дізнав ся, що помилуване з нагоди ювілея Романових має відносити ся також до Фінляндії, при чім має бути скорочена деяким особам кара в'язниці.

Царгород. (ТКБ). Прибув тут з надзвичайною місією італійський радник амбасади Альдобранді-Марескоті. Зачувати, що привіз з собою вказівки в справі переговорів з Портою що до Егейских островів.

Царгород. Австрійський кружляк «Цісарєва Єлисавета» і російський адміральський корабель «Петров Чернякін» причалили до Царгорода.

Царгород. «Алемдар» доносить, що Роскя зачала громадити армію в Асербейджані (на границі Туреччини).

!!! Свій до сього !!!
Перший Український Висялковий Дім
Музичних Струмєнтів
ОРКАН
у Львові, ул. Тиха ч. 1.
поручає по найдешевших цінах: скрипки, баси, цитри, флєти, кларнєти, труби, бубни і т. д. та закладає цілі сокілєські, січові, читальняні й шкільні струнні або дуті оркєстри на всякий склад.
Цінник даром.

— Хто ще не має образа Від Б. Хмельницького до Києва? зволить ласкаво поспішити ся в замовленєм. Ціна: К 10 (люксусове К 16 на вчєрпаню) пересилка К 1-20. Відповідчє рами зі склом, оправою і опакованєм: сальонові К 12, дубові і золоті по К 16, магонові і плюшові по К 20, спеціальні К 28. Замовляти на адреси: І. Павлик або М. Кривецкий, Львів, Ринок 10, а також «Сокіл-Батько» Львів, Руска 20. Полекші в сплатах.

ВІНО „КОПЕРНИК“
Sans-Rival
ул. Коперника ч. 9
у Львові.
Представленя відбувають ся щоденно від год. 4 до 11. В неділі і свята від 3 до 11.
— Добірна програма. —
489

Брошуру:
Йосиф II. чи Ян Казимир?
(з нагоди святавання мнимої 250-літньої річниці історєвана Львівського Університету).
можна набути в Адміністрації «Руслана» і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Асекуруйте своє майхо від огню в „Дністрі“!
Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на слұчай пожєжі не понєсти страти, бо достаток одинаці то добробит цілого народу.
Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечєнь **„ДНІСТЕР“**
Нема жадного иншого руского тєварства асекураційного, тільки один **„ДНІСТЕР“**
„ДНІСТЕР“ рахує найдешєві оплати заобєзпєченє сєлянських буд., ннїв.
„ДНІСТЕР“ зєртає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1912 вивєсьє зворот 10%.
„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкєди по огни скоро і рєтєльє, а до комісії заврошує все двох господарів на оцінєтелів.
„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся сєлянські діти.
Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ мож., ть дістати позичку у всіх великих банках, в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.
Власні фонди „Дністра“ вивєсьє з кінцем 1912 року 3,910,293 корєн.
„ДНІСТЕР“ приймає обезпєченє на житє у всіх догідних комбїнаціях (на дожитє, посмертні капітали, посєги, рєнєги).
В „ДНІСТРІ“ можна обезпєчати від крадежи з вломом двєжимєстє всякого рода, а товариства кредиторі готівку, цінні папєри і векселі за дєшевєю оплатою премії.
Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпєчєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Поручаємо книжку: *О. Стефан Білинський „Матеріалістичний світгляд в кругах шкільної молодєжи, его причини і наслідки“*.
Ціна 50 сот. (почтова оплата 5 сот.) Набувати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10, або у автора, катєхята гімназії в Жєвкві.
Чистий дохід на „Ювілейну Захоронку ім. о. Маркіяна Шашкевича в Яворові“.

Рух залізничних поїздів
обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європєйского.
Замітка. Поїзди поспішні означєні г рубим друком. Години нічні від 600 вечером до 556 рано означєні підчеркнєнем чисел минутових.

Візітє зі Львова	Візітє до Львова
з головного двірця:	на головний дворець:
До Кракова: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:45, 3:45*, 5:46†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:10. *) до Ряшева. †) до Мпани.	З Кракова: 2:22, 5:45, 7:25, 8:30, 1:10, 10:05, 1:30, 2:00§, 5:40, 7:25†, 8:25, 9:50 *) з Тарнова.
До Підволочиск: 6:10, 10:35, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:13. †) до Красного.	З Підм. пошкє: 7:20, 11:30, 2:15, 3:05, 10:30, 10:48† †) з Красного.
До Черновець: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:55†, 11:00. *) до Станіславова, †) до Коломиї, *) до Холєрова кожного полєредного дня перєд неділю і свєятєм.	З Черновець: 12:05, 5:15§, 5:45†, 7:40, 10:25*, 1:55, 5:52, 6:25, 9:31 *) зі Станіславова, †) з Коломиї, §) з Холєрова кожного слїдуючого дня по вєддїлі і свєятї.
До Стрия: 6:00, 7:30, 1:45, 6:50, 11:25. До Самбора: 6:58, 9:05, 3:50, 10:56. До Сокаля: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35* *) до Рави рускої (лише в неділі).	Зі Стрия: 7:28, 11:40, 4:25, 6:45, 11:00 і римо-кат. свєята. З Самбора: 7:50, 9:55, 2:10, 8:30 Зі Сокаля: 7:10, 1:25, 7:57 З Яворова: 8:12, 4:20 З Підгаєць: 11:10, 10:20 Зі Стоянова: 10:01, 6:50
з двірця „Львів-Підзамче“:	на дворець „Львів-Підзамче“:
До Підволочиск: 6:25, 10:55, 2:42, 3:07†, 9:01, 11:30. †) до Красного.	З Підволочиск: 7:01, 11:11, 2:00, 5:10, 10:12, 10:31† †) з Красного.
До Підгаєць: 6:09, 1:21*, 5:15, 10:40§. *) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.	З Підгаєць: 7:26*, 10:49, 6:29*, 10:01, 12:00§ *) з Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю.
До Стоянова: 8:12, 6:17.	Зі Стоянова: 9:21, 6:11
з двірця „Львів-Личаків“:	на дворець „Львів-Личаків“:
До Підгаєць: 6:28, 1:40*, 5:36, 10:59§. *) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.	З Підгаєць: 7:08*, 10:31, 6:11*, 9:41, 11:43§ *) з Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю.
Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год. 2 мін. 16 по полудня з перону 2, Нр. сходів II.	
Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мін. 50 по полудня із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.	
Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годині 2. мін. 35 по полудня з перону 3 Нр. сходів III.	

Локальні поїзди.
з головного двірця: | на головний дворець:
До Брухович: що дня 6:02. | З Брухович: що дня 6:55.